

תת"ע 4103/06/13 - פאיז סלימאן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת

תת"ע 4103-06-13 מדינת ישראל נ' סלימאן
תיק חיצוני: 10110301768

לפני המבקש נגד המשיבה
כב' השופט אלכס אחטר
פאיז סלימאן ת.ז. 50248121
מדינת ישראל

החלטה

1. לפני בקשה לביטול גזר דין שנ ניתן ביום 1.07.2014, בהעדר התייצבות המבקש.
2. ביום 17.05.2012, נמסרה למבקש על ידי שוטר שעייב אותו, הודעת תשלום קנס מס' 10-1-1030176-8, בגין שימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית בזמן נסיעה, זאת בניגוד לתקנה 28(ב) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה").
3. ביום 28.05.2012 הגיש המבקש בקשה להישפט. המבקש זומן לדיון ביום 3.04.2013. דבר הדואר חזר ביום 1.05.2013 בעילה "לא נדרש".
4. ביום 1.07.2014, התקיימה הקראה. המבקש, אשר הוזמן כדין לא התייצב. משכך, הורשע המבקש בכל העובדות אשר נטענו בכתב האישום ונגזרו עליו העונשים הבאים: קנס בסך של 2,500 ₪; פסילה מלנהוג למשך 30 ימים וכן פסילה מלנהוג או לקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חודשיים על תנאי למשך שנתיים.
5. ביום 17.07.2014 הגיש המבקש "בקשה לביטול גזר דין שנ ניתן בהעדר". המבקש עתר במסגרת בקשתו, כי ביצוע גזר הדין ידחה עד מתן החלטה בבקשה. לטענת המבקש, לא התייצב לדיון מחמת תקלה שגרמה למחיקת רישום מועד הדיון ביומנו. לטענת המבקש יש לבטל את כתב האישום נגדו, בגין התיישנות, שכן הדוח ניתן לו ביום 17.05.2012, בעוד כתב האישום נגדו הוגש לבית המשפט רק ביום 17.06.2013. בנוסף, טען המבקש כי יש לו סיכויי הגנה טובים, שכן לא עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום. לחילופין טען, כי העונש שהוטל עליו אינו מידתי. משכך, הוא מבקש לאפשר לו להעלות את טענותיו לפני בית המשפט.

6. המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה, למרות שהזימון לדין שנשלח אל כתובתו של המבקש, כפי שציין על גבי הודעת תשלום הקנס, חזר בעילת "לא נדרש", המבקש הודה כי ידע אודות מועד הדין ואף רשמו ביומנו, משכך מתקיימת חזקת המסירה. אין בטעות או שכחה כדי להצדיק את הבקשה. זאת ועוד, המבקש טען כי לא ביצע את העבירה המיוחסת לו בדוח, אולם לא פירט את טענת ההגנה. המבקש לא הוכיח כי נגרם עיוות דין בשפיטתו בהעדרו. משכך לא מתקיימות הנסיבות המיוחדות המצדיקות את ביטול פסק הדין.

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיבה, החלטתי כי דין הבקשה להידחות.

טענת ההתיישנות

8. עבירות אשר נקבעו כעבירות מסוג ברירת משפט המוגדרות בחוק כ"עבירות קלות", כאמור בסעיף 239 לחוק:

"סדרי הזמנה בעבירות קלות, בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, פקודת העיריות ופקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל-1970, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס ולפי חיקוק אחר ששר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים אף בסטייה מהוראות חוק זה".

מדברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (הצ"ח 548, י"ז בשבט תשכ"ג 11.02.1963 עמ' 161) עולה כי סעיף 239 (סעיף 212 להצ"ח) חוקק על מנת להרחיב את תחולתם של סדרי דין מיוחדים אשר הוכחו יעילים בעבירות מסוימות לעבירות הנוספות וזאת במטרה להחיש את הדין ולקצר ההליכים גם בעבירות אלה. מכוח סעיף זה התקין שר המשפטים את תקנה 38. תקנה זו הינה חלק מסימן שלם, סימן ד' לתקנות אשר עניינו סדרי אישום והמצאת מסמכים מיוחדים, בסטייה מהוראות החוק הרגילות הנוגעות לסדרי אישום והמצאת מסמכים.

תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 (להלן: "התקנות") קובעת, לגבי הזמנה למשפט בעבירות קלות, כלהלן:

"38. (א) בעבירה שסעיף 239 חל עליה למעט עבירת קנס, רשאי שוטר למסור לאדם הזמנה למשפט אם היה לו יסוד סביר להניח כי עבר עבירה כאמור. (ב) הזמנה כאמור בתקנת משנה (א) לפי טפסים 4 או 7א' שבתוספת והיא תהייה חתומה בידי השוטר שהוציאה.
..."

תקנה 44 ג' לתקנות קובעת, כי:

"הזמנה למשפט לפי סימן זה דינה כהזמנה למשפט וכתב אישום שהומצא לנאשם כדין ודין העתק ממנה, משהוגש לבית המשפט כדין כתב אישום שהוגש בבית המשפט כדין."

כלומר, בעבירות שתקנה 38 חלה עליהן, ההליך של הגשת כתב האישום קל וקצר יותר מההליך הפלילי הרגיל, לא התובע הוא שמגיש את כתב האישום במקרים של עבירות אשר התקנה חלה עליהן, אלא רשאי שוטר, מבלי שהתקיימו קודם הפעולות הנ"ל למסור דוח לאדם ובכך להניע את ההליך הפלילי, כמו כן, לא בית המשפט קובע את מועד הדיון, אלא המועד נקבע על ידי שוטר ונרשם על ידו בדוח הנמסר על ידו לנאשם. כאשר ברי שהתאריך הנקוב בהזמנה תואם מראש עם בית המשפט כתאריך בו יתקיים דיון בעבירות תנועה.

כל שתקנה 38 לתקנות דורשת, הוא שלשוטר החותם על הדוח יהיה יסוד סביר להניח כי אותו אדם עבר עבירה מסוג העבירות שהתקנה חלה עליהן וכן שההזמנה לדיון תיערך במתכונת מסוימת ותיחתם בידי השוטר שהוציא אותה.

כלומר, במעמד מסירת הדוח למבקש, למעשה נמסר לו כתב האישום וההזמנה למשפט כאמור בתקנה 44 ג' לתקנות, אין כל התניה לפיה העתק ההזמנה למשפט שניתנה למבקש במעמד ביצוע העבירה צריך להיות מוגש תוך שנה.

לפיכך טענת ההתיישנות נדחית.

אי התייצבות למשפט:

9. סעיף 240 (א) (2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**") קובע, כדלקמן:

"נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו."

סעיף 130 (ח) לחוק קובע, כי:

"נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדין לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין."

בע"פ 4808/08 **מדינת ישראל נ' שרון מנחם**, תק-על 2009(1), 137, 141 (2009) נפסק על ידי כבוד

עמוד 3

"סעיף 130(ח) מאפשר, אפוא, לנאשם שהורשע בעבירת חטא או עוון ונגזר דינו שלא בפניו (לרבות בעבירות שנדונו בהתאם להוראות סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי) לבקש את ביטול הכרעת הדין וגזר הדין שניתנו בעניינו. זאת, בהתקיים אחד משני תנאים: קיום סיבה מוצדקת לאי-התייצבות המבקש לדין שנערך בעניינו או גרימת עיוות דין למבקש כתוצאה מאי-ביטול פסק הדין."

ברע"פ 418/85 פרץ רוקינשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(3), 279, 280-281 (1985), קבע השופט שמגר, כי זכותו של נאשם ליומו בבית המשפט איננה אבסולוטית:

"משקיבל הנאשם את ההודעה על מועד המשפט, ניתנה לו בכך ההזדמנות הנאותה שיהיה לו...יומו בבית המשפט. אם שכח את מועד המשפט אין לו אלא להלין על עצמו. השכחה אינה אלא אחת מן הצורות של חוסר תשומת הלב או של הרשלנות וערכאות השיפוט אינן יכולות לאמץ מתכונת הנותנת גושפנקא עקיפה לחוסר האכפתיות. מערכת המשפט חייבת לשאוף לכך כי המשפטים יתנהלו כסידרם ובמועד שנקבע להם מעיקרו וכי לא יתפתח או יתרחב הנוהג של דחיות מיותרות או של דיון כפול ללא צורך שיש בהם כדי להעמיס על קופת הציבור בכלל ועל בתי המשפט בפרט, עומס נוסף שאין הם יכולים לעמוד בו ואשר גם אינו מוצדק לגוף העניין. מי ששכח, יישא בתוצאות שכחתו ולא הציבור בכלל, ובתי המשפט בפרט, הם שיצטרכו ללכת עקב בצד אגודל אחרי מידת תשומת הלב אותה מוכן פלוני לגייס במועד נתון לעניין ההליכים המשפטיים שנפתחו נגדו."

ברע"פ 9142/01 סוראיה איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (6) (להלין: "פרשת איטליא"), נקבע כי:

"... על-מנת לשכנע את בית-המשפט כי יש עילה טובה לביטול פסק-הדין ולהניע את גלגלי המערכת השיפוטית מחדש, האפשרות האחת היא שהמבקש יראה כי יש נימוק של ממש לאי-התייצבותו לדין...אם מוכיח המבקש - וזו האפשרות השנייה - שאי היעדרות לבקשתו עלולה לגרום עיוות דין, דין בקשתו להתקבל."

עוד נפסק, כי ככלל, אי התייצבות כמוה כהודאה ואין לומר כי כל מי שכופר ולא התייצב זכאי לביטול פסק דין (ראה לעניין זה- רע"פ 9811/09 סמימי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 29.12.2009); רע"פ 5146/09 שרעבי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 28.07.2009); רע"פ 1773/04 אלעוברה נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 23.02.2004).

ברע"פ 9174/09 יעקב בן יששכר נ' מדינת ישראל נקבע, כי "הוראות החוק בעניין מתן פסק דין בהיעדר אינן בעלות גוון טכני, אלא בבסיסם עומדים שיקולים מהותיים ביותר. הם נועדו למנוע "מצבים בהם יוכל נאשם לסכל או לעכב את ההליך באמצעות אי התייצבותו בתחילת המשפט או בהמשכו".

ברע"פ 8445/07 אברהם קדוש נ' מדינת ישראל, תק-על 2007(4), 168, 169 (2007) נפסק, כי

"פסק דינו של בית המשפט לתעבורה ניתן שלא בנוכחות המבקש מכוח סעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, לפיו נאשם שהוזמן כדין ולא התייצב לדין בעניינו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום".

אין מחלוקת, כי המבקש זומן כדין, המבקש אף לא טען כי לא קיבל את הזימון לדין למרות שהזימון שנשלח לכתובתו של המבקש, חזר בציון "לא נדרש" (ראה לעניין זה- עפ"ת(מחוזי באר שבע) 25901-05-13 טאהר אלמכאוי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 27.03.2013)).

לטענת המבקש, הוא רשם את תאריך הדיון ביומנו, אולם מאוחר יותר רשם באותו יום ובאותה שעה תאריך ניתוח לביתו, "וככל הנראה בעקבות הרישום השני, נדרס הרישום הראשון" (סעיף 7 לבקשה). המבקש לא צירף לבקשה אסמכתא על הניתוח הנטען.

על פי הפסיקה, שכחה בנוגע למועד הדיון איננה מהווה סיבה מספקת המצדיקה את ביטול הכרעת הדין או גזר הדין.

כב' הנשיא שמגר קבע בר"ע 418/85 פרץ רוקינשטיין נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 14.08.1985), ביחס לנאשם אשר "שכח" את מועד הדיון, כי:

"משקיבל הנאשם את ההודעה על מועד המשפט, ניתנה לו בכך ההזדמנות הנאותה שיהיה לו... יומו בבית המשפט. אם שכח את מועד המשפט, אין לו אלא להלין על עצמו. השכחה אינה אלא אחת מן הצורות של חוסר תשומת הלב או של הרשלנות, וערכאות השיפוט אינן יכולות לאמץ מתכונת, הנותנת גושפנקא עקיפה לחוסר האכפתיות. מערכת המשפט חייבת לשאוף לכך, כי המשפטים יתנהלו כסדרם ובמועד שנקבע להם מעיקרא, וכי לא יתפתח או יתרחב הנוהג של דחיות מיותרות או של דיון כפול ללא צורך, שיש בהם כדי להעמיס על קופת הציבור בכלל ועל בתי המשפט בפרט עומס נוסף, שאין הם יכולים לעמוד בו ואשר גם אינו מוצדק לגוף העניין. מי ששכח יישא בתוצאות שיכחתו, ולא הציבור בכלל, ובתי המשפט בפרט, הם שיצטרכו ללכת עקב בצד אגודל אחרי מידת תשומת הלב, אותה מוכן פלוני לגייס במועד נתון לעניין ההליכים המשפטיים שנפתחו נגדו. (ההדגשה שלי- א"א).

ברע"פ 70050/99 חרובי פארס נ' מדינת ישראל, דחה כב' השופט מודריק לבקשת נאשם לביטול שפיטה בהעדרו, בטענה שטעה במועד, וקבע, כדלקמן:

"אין לי ספק שלעתים, מתרחשות תקלות וטעויות שונות ומשונות אצל נאשמים במשפטי התעבורה ובעטים אין הם מגיעים למשפט. נדמה לי שאין ברירה אלא שלא לקבל בקשות לביטול המשפטים להוציא נסיבות מאוד יוצאות דופן שבהם התקלה או המניעה מוכחת באורח אובייקטיבי. הסתמכות על פניות הנאשמים אפילו אם הם נתמכות בתצהיר עלולות לגרום בוקה ומבולקה בסדרי בתי משפט לתעבורה. למעשה, לא ימצא צדיק אחד שיואיל להופיע במועד למשפט שלו ויימצאו הנאשמים מכתבים את סדרי העבודה של ביהמ"ש".

בע"פ (מחוזי י-ם) 9407/05 קינג אללה נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 9.08.2005), נקבע, בהתייחס לתיקי תעבורה, כי "לנוכח ריבויים של מקרי אי ההתייצבות, במיוחד בתיקי תעבורה, יש לקבוע כי ברגע שהנאשם הוזמן כדין, ניתנה לו האפשרות להיות נוכח במשפטו ולנסות להוכיח את חפותו. ומשלא התייצב, אין לו אלא להלין על עצמו, ודי בכך כדי שיהיה לו יומו בבית המשפט".

ובפרשת איטליא לעיל, נקבע כי "שכחה של מועד הדין לבדה, אפילו אם ארעה בתום לב, אינה יכולה להצדיק אי הופעה לדין... דין דומה יחול לגבי טעות משרדית של עורך הדין המייצג הנאשם או לגבי טעות הנובעת מחוסר תשומת לב של הנאשם עצמו..."

לא מצאתי באמירה לפיה רשם המבקש ביומנו תאריך ניתוח לבתו, שבמקרה נקבע לאותו יום ולאותה שעה כמועד הדין, ושהרישום השני מחק את רישום מועד הדין, כהסבר סביר לשכחה או לאי התייצבות לדין, אלא אך כאמתלא נוחה להיתלות בה. מה גם שהמבקש לא צירף כל אסמכתא לתמיכה בטענת מועד הניתוח הנטען.

בנסיבות אלה, יומו של המבקש ניתן לו ואין בעצם מחיקת מועד הדין מיומנו או שכחת מועד הדין, כדי להצדיק את ביטול פסק הדין.

עיוות דין

10. לא מצאתי כי באי ביטול פסק הדין יגרם למבקש עיוות דין.

11. המבקש כופר בכך שהשתמש בטלפון ללא דיבורית בעת הנסיעה, ואף הסביר זאת לשוטר שרשם לו את הדוח, אולם הלה לא שעה לדבריו. משכך, לעמדתו - יש לאפשר לו לחקור את רושם הדוח במסגרת הדין. עוד טען, כי ברשותו שתי דיבוריות המותקנות ברכב בו נסע ביום ביצוע העבירה הנטענת. אין בטענות אלה כדי לשלול קיומה של העבירה בה הורשע.

טענת המבקש כי הוא כופר במיוחס לו, ומבקש להעלות את טענותיו, אין בה כדי להוות עילה מוצדקת לביטול

גזר הדין, שכן "העובדה שהמבקש כפר בפני השוטר שרשם את הדו"ח ובפני בית המשפט אין משמעותה שיש לבטל את פסק הדין כדי למנוע עיוות דין. לשיטה זו- כל מי שכופר ולא התייצב זכאי לביטול פסק דין ולא היא" (רע"פ 1773/04 אלעוברה אסמעיל נ' מדינת ישראל).

אף אם אניח, כי יש בידי המבקש טענות הגנה טובות או ראיות טובות לכך כי לא עבר את העבירה המיוחסת לו, הרי שהמבקש לא צירף לבקשתו שלפני כל אסמכתא לתמיכה בטענותיו, וממילא הלכה היא, כי היה על המבקש להתייצב לדיון ולטעון טענותיו, כפי שנפסק ברע"פ 5569/07 אברך בן טובים נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 9.07.2007) "אם היו בידי המבקש ראיות לכך שלא חטא בחלק מהעבירות שיוחסו לו, היתה מוטלת עליו החובה להתייצב בבית המשפט ולטעון את טענותיו, ומטעמים השמורים עמו בחר שלא לעשות זאת. העולה מכך הוא כי מכוח הוראתו של סעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, מותר היה לראות בו כמי שהודה בעובדות, ועל כן לא נפל פגם כלשהו בהרשעתו..." משלא עשה כן, ניתן היה לראותו כמי שהודה בעובדות ולשפטו בהיעדרו.

12. גם בחינת העונש אשר הוטל על המבקש מלמדת, כי אינו חורג ממתחם הענישה בגין העבירה בה הורשע המבקש, ובהתחשב בכך שברשותו רישיון נהיגה משנת 1969, ועברו התעבורתי מכביד, וכולל 113 הרשעות קודמות, ביניהן עבירות הזרות לעבירה בה הורשע במקרה זה.

13. בנסיבות ענייננו, באתי לכלל מסקנה, כי הכרעת הדין וגזר הדין בענייניו של הנאשם ניתנו כדין. אין למבקש להלין אלא על עצמו שלא התייצב במועד. לא מצאתי כי ייגרם למבקש עיוות דין בענישה שהוטלה, (ענישה אשר תואמת בנסיבותיה את פסיקת בית המשפט העליון), וזאת נוכח העבירה המיוחסת לו. המדובר בנהיגה ברכב ושימוש בטלפון נייד שלא באמצעות דיבורית, כאשר המבקש טען בצורה גורפת וכללית בלבד, כי העבירה לא בוצעה על ידו, אולם לא פירט את נסיבות המקרה. בניגוד לדעת המבקש, ובהעדר טענת הגנה ממשית לגופו של עניין, אין חשש כלשהו לעיוות דין, ולכן הבקשה נדחית.

14. לאור כל האמור לעיל, פסק הדין אשר ניתן בהעדר המבקש ביום 1.07.2014, יותר על כנו.

המזכירות תעביר ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, א' אלול תשע"ד, 27 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.